

UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE ALMANCA ÖĞRETİMİ

GERMAN EDUCATION IN THE DISTANCE EDUCATION PROCESS

Öğr. Gr. Dr. Gülfidan AYTAS

Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Almanca Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, gulfidan@sakarya.edu.tr

Sakarya/TÜRKİYE

ORCID: 0000-0003-1566-1592

ÖZET

Bu çalışmada, Covid-19 pandemi döneminde, fiili olarak uzaktan eğitimle Almanca hazırlık dersi alan öğrencilerin, uzaktan eğitim sistemine bakış açıları ve uzaktan eğitimle yürütülen Almanca derslerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü'nde okuyan, Almanca hazırlık dersi alan öğrencilerin 2018 yılında yüzyüze eğitimde aldıkları notlar ile 2019 yılında uzaktan eğitim sürecinde aldıkları notların karşılaştırılması amaçlanmıştır. Öğrencilerin başarılı ve başarısız olma durumları okul kültüründen uzakta kalmalarına bağlanmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin uzaktan eğitim sistemini çok fazla benimsemedikleri, sistemin kullanımıyla ilgili teknoloji kullanım becerisi konusunda herhangi bir problem yaşamadıkları görülmüştür. Almanca öğretiminin uzaktan yöntemlerle sürdürülmesiyle ilgili video kayıtlarının tekrar izlenebilmesi, esnek eğitim olanakları ve zaman tasarrufu sağlaması olumlu görülürken, internete ve öğretim görevlisine her zaman ulaşamama ve sosyal olarak yalıtılmış hisse kapılma gibi hususlar olumsuz yönler olarak tespit edilmiştir. Sonuçta, uzaktan eğitimin salt üniversite alt yapısına bağlı ders kayıt sistemleriyle değil, diğer platformları kullanarak derslerin desteklenmesi gerektiği önerisi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, yüzyüze eğitim, Covid-19, Almanca öğretimi.

ABSTRACT

In this study, it is carried out to determine the views of students who actually took German preparatory courses with distance education during the Covid-19 pandemic regarding their perspective on the distance education system and german courses conducted with distance education. For this purpose, it is aimed to compare the grades received in face-to-face education in 2018 and the grades they received during the distance education process in 2019 by students who are studying at Sakarya University, Faculty of Arts and Sciences, German Department of Interpreting and taking German preparatory courses. Students' success and failure has been linked to their stay away from school culture. As a result of the research, it was seen that students did not adopt the distance education system too much and did not have any problems with the ability to use technology related to the use of the system.

While it is seen positively that video recordings related to the maintenance of German teaching by remote methods can be re-watched, flexible educational opportunities and time savings, issues such as the inenemies of not always reaching the internet and the lecturer and socially insegment have been identified as negative aspects. As a result, it was proposed that distance education should be supported by using other platforms, not just course registration systems connected to the university infrastructure.

Keywords: Distance Education, Face to Face Education, Covid-19, German Education

1. GİRİŞ

COVID-19 salgını ile birlikte tüm dünyada ekonomi, politika, eğitim alanında ve birçok önemli alanda değişiklikler yaşanmıştır. Bu zorunlu değişiklikler eğitim alanında farklı birtakım öğretim yöntemlerinin kullanılmasını gerekli kılmıştır. Eğitim ve öğretimin aksamaması için verilen mücadele çerçevesinde uzaktan öğrenme sistemine geçilmiş, öğrencilerin evlerinden eğitim ve öğretim hayatlarına devam etmeleri istenmiştir. Bu amaçla hem ilköğretim hem de lisans ve lisansüstü yani tüm eğitim kademelerinde online olarak eğitim sürdürülmüştür. Ancak ilk kez uzaktan eğitim verecek eğitimcilerin teknik yapı konusundaki yetersizliği, öğrenciler arasında eşit olmayan teknolojik imkanlar ve en önemlisi de özellikle üniversitelerin teknik alt yapı, internet bağlantısı ve öğretim elemanlarına teknolojik imkân sunma konusundaki yetersizlikleri bu sürecin birçok sorunla başlamasına ve devam etmesine neden olmuştur.

Bu çalışmada değinmek istenilen üniversitelerin bu konuda yaşadıkları çıkmazlardır. Uygulamalı dersler düşünüldüğünde uzaktan öğretim yönteminin yetersiz kalacağı bilinmekteydi. Ancak tüm dünyayı etkileyen böyle bir salgın karşısında yapılabilecek en etkili öğretim var olan imkanlarla en iyisini verebilmektir. Bu nedenle üniversiteler arasında da öğretimin kalitesi yönünden farklılıklar ortaya çıkmaya başlamıştır. Çünkü teknik alt yapısı zayıf olan ve üstün teknolojik imkanlara sahip olan üniversiteler birbirleriyle kıyaslanamayacak derecede öğretim kalitesinde farklı çerçevelere sahiptirler. Bu eşitsizlik maalesef ki hala devam etmektedir buna rağmen öğretim elemanları kendi imkanları ile dersleri en verimli şekilde sürdürmeye çalışmaktadırlar.

Uygulamalı olarak işlenmesi gereken derslerden biri olarak Almanca hazırlık dersleri bu açıdan sadece teorik bir zeminde işlenmeye çalışılmıştır. Üniversiteler arasındaki teknolojik alt yapılarda yaşanan eşitsizlikler bu ders gibi birçok dersin de kalitesini birbirinden ayırmaktadır. Özellikle Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Almanca Mütercim ve Tercümanlık Bölümü'nde bu açıdan yaşanan sıkıntılar ele alınmıştır.

1.1. Almanca Öğretiminin Uzaktan ve Örgün Eğitim Açısından İncelenmesi

Alkan (1987)' a göre uzaktan eğitim, bazı sınırlılıklar nedeniyle örgün olarak eğitim olanağı bulamayan bireylere yönelik, eğitim etkinliklerini yürütenler ve öğrenenler arasında etkileşimin sağlandığı, özel olarak hazırlanmış eğitim içeriğinin çeşitli ortamlarla belli bir merkez tarafından sağlanan öğretim yöntemidir. Uşun (2006)' a göre de uzaktan eğitim, kaynak ve alıcıların öğrenme-öğretme süreçlerinin büyük bölümünün farklı ortamlarda bulunduğu, öğrenen gruba yaşı, öğrenme amacı, yeri ve önemi vb. yönden bireysellik, esneklik, bağımsızlık olanağı sağlayan ve öğrenme-öğretme sürecinde yazılı basılı araçlarla, işitsel, görsel-işitsel teknolojilerin kullanıldığı kaynak ile alıcı arası iletişimin televizyon ve bilgisayara dayalı olarak gerçekleştirildiği planlı ve sistematik eğitim teknolojisi uygulamasıdır. (Kör, vd. 2013: 269)

Uzaktan eğitimin özellikleri;

- Öğretim elemanı ve öğrencilerin öğrenme süresi boyunca fiziksel ayrılığı
- Düzenlenmiş bir öğretim programı
- Teknolojik araçları
- Olası seminer çalışmaları
- Çift yönlü etkileşim
- Öğrenme gruplarının yokluğu, bu nedenle öğrencilerin bireysel olarak öğrenmeleri şeklinde sıralanabilir.

Örgün eğitim ve öğretim ise Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK Kurullarının belirlediği kurallar çerçevesinde belli bir okul çatısı altında belli bir ders programı ve materyali bulunan ortamlarda verilen eğitim ve öğretimi kapsamaktadır. Öğrenciler örgün öğretimde okul kültürü ile iç içe eğitim gördüklerinden istedik davranışlar edinebilir, ders içi motivasyonlarını artırabilir ve geri dönüt alma konusunda daha hızlı ve sistemli bir öğretim sürecine dahil edilebilirler. Özellikle bu çalışmanın çerçevesini oluşturan Almanca hazırlık sınıfları düşünüldüğünde örgün ve uzaktan eğitim açısından önemli farklılıklar bulunmaktadır.

- İlk kez Almanca ile karşı karşıya kalacak öğrenciler için örgün öğretimde dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi dört temel becerinin aynı anda kazanımı sağlanabilirken, uzaktan öğretimde teknik yetersizliklerden dolayı dinleme becerisini kazanmada sorunlar yaşanmakta ve hatta konuşma becerisi üzerine hiçbir çalışma yapılamamaktadır. Bu durum öğrencilerin dili üretici olarak kullanma koşullarını olumsuz etkilemektedir.

- Uzaktan öğretimde Almanca dersleri sadece okuma-anlama, gramer anlatımı ve az da olsa yazı yazma etkinlikleri şeklinde yürütülebilmektedir. Öğretim elemanları öğrencilerde yaşanan konuşma eksikliklerini ek dersler yaparak gidermeye çalışmaktadırlar. Ancak sistemde öğrencilerin aynı anda ses ya da kamera açması veya tek tek bu uygulamayı kullanabilmeleri mümkün olmadığından bu ek dersler başka platformlar üzerinden yapılmak mecburiyetindedir.

- Örgün öğretimde göz teması ve öğretim elemanının yaydığı enerji sayesinde neredeyse tüm öğrencilerin derse katılımı sağlanabilirken, uzaktan öğretimde derse katılım birkaç öğrenci ile sınırlı kalmakta ve öğrenciler sadece ders oturumu açarak ders katılımını önemsememektedirler. Bunun sonucunda öğrencilere ileriki eğitimleri için yeterli bir Almanca dil bilgisi kazandırılmamaktadır.

- Almanca ve diğer dillerde olduğu gibi yaparak ve yaşayarak dil öğrenim yöntemleri uzaktan öğretimde kullanılmaz durumdadır. Partner çalışması, grup oyunları veya yazma etkinlikleri yapılamamakta, öğrenciler sadece öğretim elemanının anlattığı ile konuyu öğrenmekte ve pekiştirme konusunda eksik kalmaktadırlar.

- Uzaktan öğretimde bireysel çalışma ön planda iken örgün öğretimde bireysel çalışmanın yanında grup içi, gruplar arası, ikili çalışmalar ya da anlık kısa tiyatrolar yapılabilmektedir. Öğrenci örgün öğretimde dört temel dil becerisini aktif kullanırken uzaktan öğretimde bu pek mümkün olamayabilir.

Eskiden uzaktan eğitim, bilgiye mümkün olan en kısa zamanda, istenilen yer ve anda ulaşmayı sağlayan, örgün öğretimi destekleyici, tamamlayıcı ve çoğunlukla da örgün öğretim yerine kullanılacak bir öğretim yaklaşımı iken günümüzde Covid-19 salgını sebebiyle tamamen örgün öğretim yerine kullanılmaktadır.

Bunun sonucunda temel ihtiyaçlarımızdan biri haline gelen teknoloji kullanımı eğitimde en başta yeri alırken bu konuda birçok araştırma yapılmakta ve Covid-19 salgınının sonuçlarından biri olarak eğitime olumlu ve olumsuz etkileri gözlenmektedir. Bu araştırmalardan birini de Öğretmen Akademisi Vakfı (ÖRAV) gerçekleştirmiştir. “Pandemi Döneminde Gündelik Pratikler, Algı ve Eğitim İhtiyaçları Araştırması” adlı raporunda şunları ifade etmiştir:

“Rapor, nüfusun en az 35 milyonu ebeveyn olan Türkiye’de pandemide ortaya çıkan belirsizlikten en çok eğitimin etkilediğini gösteriyor. Buna göre, Uzaktan eğitim sürecinde, çeşitli koordinasyon sorunları, teknolojik araç sahipliği ve internet altyapı yetersizlikleri gibi sebeplerle yaşanan sorunların hepsi, uzaktan eğitimin kendisine yöneldi.

Bunun dışında eğitim sisteminin kendi iç sorunları, öğretim elemanının mesleki yeterlilik ve tercihleriyle ilişkilendirilebilecek faktörler, yıllık eğitim müfredatının uygunluğu, pandemi gibi olağanüstü koşullara uyarlanabilme ve dönüşebilme kapasitesi gibi problemler, uzaktan eğitimle ilişkili ve uzaktan eğitimden kaynaklı sorunlar olarak görüldü. Bu yolla, bir yöntem olarak uzaktan eğitim, işlevsiz olmakla, verimli olmamakla, yetersizlikle ilişkilendirildi ve yüz yüze eğitimin yerini hiçbir zaman tutamayacağı söylemi yaygınlaştı. Ancak örneğin uzaktan eğitimin, yüz yüze eğitime göre teknolojiyle çok ilişkili bir yöntem olması, uzaktan eğitime dair bir problem değildir. Bu yüz yüze eğitimin de bu zamana kadar teknolojiyle yeterince angaje olamadığına işaret edebilir. Bu yalnızca çok küçük bir örnek. Önemli olan nokta ise eğitime yönelik çözüm ve strateji üretirken eğitim sistemine dair sorunlar ile uzaktan eğitimin yöntemsel olarak kendi dezavantajlarını birbirinden ayırtmaktır. Sorunların kaynağı, doğru adreslenmezse onlarla mücadele de edilemez (Uzaktan ve Yüzyüze Eğitim Birbirinin Karşıtı Olarak Düşünülmemeli,” 2020).

Araştırma sonucunda ifade edildiği üzere aslında uzaktan eğitimin olumlu yanlarının geliştirilebileceği ve teknolojik fırsatların artırılması gerektiği vurgulanmıştır. Örgün eğitimdeki yüz yüze öğretim anlayışı uzaktan eğitim aracılığıyla da sürdürülebilir, ancak burada öncelikle eğitimdeki genel çıkmazlardan kurtulmalı daha sonra uzaktan eğitimdeki olumsuz koşullar iyileştirilmelidir, önerisinde bulunulmuştur.

Dünya genelinde yaşanan Covid-19 salgını nedeniyle kendimizi hızlı bir şekilde içerisinde bulduğumuz e-öğrenme sürecinin daha da başarılı olabilmesi için uygulanması gereken birkaç önemli konu bulunmaktadır. Bu konuların başında e-öğrenme yöntemi ile ders verecek öğretim elemanlarının eğer e-öğrenme konusunda eksikleri var ise gerekli olan bilgi ve beceriye ivedilikle sahip olması gerektiği gelmektedir. Bir diğer önemli konu ise; uzaktan eğitim sürecinde öğrencinin sorunlarının hızlı biçimde çözülmesinin ve destekleyici bir dil kullanılmasının çevrimiçi sınıflarda başarıyı önemli oranda etkilediğidir. Öğrencilerin başarısını etkileyen faktörler arasında, onların içsel motivasyona ve destek almadan öğrenebilme kapasitesine sahip olması, iyi zaman yönetimi yapabilmeleri, teknoloji kullanımında başarılı olmaları ve sorunlar ile baş edebilme gibi yetkinlikleri kazanmış olmalarının gerekliliği karşımıza çıkmaktadır (“Uzaktan Eğitimin Avantajları İçin Kuralların Belirlenmesi,” 2020).

Bunlar dışında en temel uzaktan eğitim programının gereklilikleri olarak aşağıdakileri sıralayabiliriz.

1. Etkileşim: Burada en önemli unsur öğrencidir. Öğrenci istemiyorsa ne yaparsak yapalım etkileşim sağlanmaz. Bu etkileşim, öğrenci-öğretim elemanı, öğrenci-öğrenci, öğrenci-içerik ve öğrenci-ortam arasında sağlanmalıdır.
2. Güdüleme: Özellikle 20. yüzyılın sonlarında bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin çok hızlı gelişme göstermesi ve 21. yüzyılın başında da bu gelişmelerin artık gündelik yaşamın sıradan olaylarından biri haline gelmesi, çevrimiçi teknolojileri kullanan geleneksel derslerin sayısını da artırmaktadır. Artık geleneksel eğitim ortamlarında bile, öğreticiler, derslerini gerçekleştirirken yüz yüze eğitime yakın bir şekilde, kendileri ile öğrencileri ve öğrencilerin birbirleriyle etkileşim ve bilgi alışverişine olanak veren çevrimiçi ortamları kullanabilmektedir. Bu da hem geleneksel hem de çevrimiçi öğrencilerin, uzaktan öğretim metotları ile karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır. Öğretme-öğrenme süreci içerisinde, öğrenmeye karşı ilgisini ve dikkatini sürekli tutan, çaba gösterme konusunda gerekli gayreti sarf eden, konuya odaklanan ve güçlüklerle karşılaştığında hemen vazgeçmeyip ısrarcı olan kişi yüksek derecede güdülenmiş demektir. Bu nedenle, uzaktan öğrenme ortamlarına başarılı uyum sağlanabilmesi açısından, güdülenme ve öğrenme stratejileri hakkında bilgiler verilmesi yararlı olacaktır (Ergül, 2006: 127).
3. Geribildirim veya dönüt: Öğrencilerin kazanımlarının kontrol edilmesi ve motivasyonlarının artırılması için geribildirim kesinlikle verilmesi gereken bir değerlendirme biçimidir. Öğrenciler bu yolla hem bilgilerini kontrol edebilecekler hem de pekiştirecek alabileceklerdir. Soru-cevap olmayan bir eğitim düşünülemez.

Öğrenmenin gerekliliklerinden biri olarak soru-cevap tekniği ile öğrenci doğrularından emin olurken yanlışlarında düzeltme yaparak kalıcı öğrenmeyi başarabilecektir. Bu nedenle geribildirim veya dönüt hem öğretim elemanlarının hem de öğrencilerin konuları farklı bakış açılarıyla ele alarak varsa boşlukları doldurmaları ve daha gerçekçi bir yaklaşımla ders içi aktiviteyi arttırmalarını sağlayabilir. Bu durum Almanca hazırlık sınıflarında kesinlikle dikkate alınması gereken bir konudur. Çünkü yeni bir dil öğrenmek için tüm duyuların aktif tutulması ve bilişsel kapasitenin artırılması şarttır. Geribildirim bunu destekleyen bir pekiştirme biçimidir.

4. Değerlendirme: Uzaktan eğitimdeki değerlendirme örgün eğitimdekinden farklılıklar içerebilir. Ancak mutlaka ölçme ve değerlendirme kriterlerinin öğrenciye eğitim-öğretim yılı başında bildirilmesi gerekmektedir. Öğrenciler bu yol ile öğretim sürecine bilinçli yaklaşırlarken çalışmalarını değerlendirme kriterlerine göre şekillendirebilirler. Açık, yalın ve anlaşılır değerlendirme noktaları oluşturulmalı uzaktan eğitimde uygulanabilecek ve sistem kaynaklı sorunlara alternatif çözüm yolları getirilebilecek şekilde değerlendirme sistemi yapılandırılmalıdır. Almanca öğretiminde dört temel becerinin (okuma, konuşma, dinleme, yazma) ölçümü tam anlamıyla mümkün olamayabiliyor. Özellikle dinleme ve yazma becerisinin değerlendirmesi ya tamamen ya da kısmen yapılabiliyor. Bu nedenle örgün öğretimden farklı bir ölçme yöntemi ile öğrenciler değerlendirilebiliyor.

Uzaktan eğitim modelleri:

- 1) Eş Zamanlı (Senkron) Uzaktan Eğitim: Ders aynı anda ve etkileşimli olarak öğrenciye iletilir, öğrenci aynı anda soru sorabilir ve sorulanları cevaplayabilir. Hazırlık sınıflarında uygulanan uzaktan öğretim bu gruba girmektedir. Öğrenciler ile öğretim elemanı aynı anda dersi işleyebilmekte ve aktif öğrenme sağlanabilmektedir. Bu grup içerisinde bir de pasif eğitim verilmektedir. Ders aynı anda öğrenciye iletilir, ancak öğrenci aynı anda soru soramaz.
- 2) Eş zamansız (asenkron) Uzaktan Eğitim: Önceden hazırlanan ders notlarına öğrenci istediği zaman ulaşabilir ve e-posta ile soru sorabilir. Daha çok Almanca öğretiminde ödev verilirken bu yöntem tercih edilir. İlgili ders notları sisteme yüklenir ve öğrenciler isterlerse soru sorabilirler. Etkileşimli eğitim söz konusudur. Bir de öğrenciler önceden hazırlanan ders notlarına ulaşabilirken soru soramazlar. Burada pasif eğitim vardır.

2. YÖNTEM

Çalışmanın bu kısmında, araştırmanın amacı, kapsamı ve yöntemi, notların karşılaştırılması ve elde edilen bulguların değerlendirilmesi sırasıyla ele alınacaktır.

2.1. Araştırmanın Amacı

Almanca hazırlık öğrenimi gören öğrencilerin 2017-2018, 2018-2019 ve 2019-2020 başarı ortalamalarının karşılaştırılması ile Covid-19 pandemi sürecinin öğrencilerin başarılarındaki olumlu ve olumsuz etkileri araştırılmak istenmiştir. İlavenen öğrencilerle yapılan röportaj çalışması sonucunda onların uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri alınarak bu süreç değerlendirilmiştir.

2.2. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Araştırmanın kapsamını, Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Almanca hazırlık bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında, ilgili bölümde öğrenim gören 162 öğrencinin tamamına "Google Form" vasıtasıyla online röportaj çalışması yapılmış, 140 öğrenciden geri dönüş alınmıştır.

Araştırmada sorulan röportaj soruları öğrencilerin uzaktan eğitim ile ilgili teknoloji kullanımı, etkili ders teknikleri ve uzaktan ile yüzyüze (örgün) eğitimin olumlu ve olumsuz yanları açısından öğrenciler tarafından cevaplandırılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Aşağıda verilen tabloda sadece başarılı öğrencilerin notları verilmiştir. Almanca hazırlık sınıflarında geçme notu “70” olduğu için öğrenciler başarılı olma durumlarına göre yıl bazında karşılaştırılmıştır.

Tablo 1: 2017-2018 Öğretim Yılı Yılsonu Başarı Ortalamaları

NUMARA	M.Not	M.Harf	Başarı
1.	81,83	BB	YT
2.	80,26	BB	YT
3.	80,23	BB	YT
4.	79,44	CB	YT
5.	79,03	CB	YT
6.	78,9	CB	YT
7.	78,82	CB	YT
8.	78,73	CB	YT
9.	78,26	CB	YT
10.	78,26	CB	YT
11.	77,97	CB	YT
12.	75,94	CB	YT
13.	75,19	CB	YT
14.	75,17	CB	YT
15.	75,16	CB	YT
16.	73,88	CC	YT
17.	73,64	CC	YT
18.	72,81	CC	YT
19.	72,34	CC	YT
20.	71,97	CC	YT
21.	71,94	CC	YT
22.	71,41	CC	YT
23.	71,23	CC	YT
24.	71,14	CC	YT
25.	70,88	CC	YT
26.	70,7	CC	YT
27.	70,66	CC	YT
28.	70,66	CC	YT

Toplam Öğrenci Sayısı: 86

Aritmetik Ortalama:37,471

Tablo 2: 2018-2019 Öğretim Yılı Yılsonu Başarı Ortalamaları

NUMARA	M.Not	M.Harf	Başarı
1.	72,77	CC	YT
2.	72,64	CC	YT
3.	71,42	CC	YT
4.	71,16	CC	YT
5.	70,94	CC	YT
6.	70,7	CC	YT
7.	70,58	CC	YT
8.	70,26	CC	YT
9.	70,04	CC	YT
10.	66,6	CC	YZ
11.	65,62	CC	YZ
12.	65,36	CC	YZ
13.	64,37	DC	YZ
14.	62,95	DC	YZ
15.	61,78	DC	YZ
16.	61,32	DC	YZ
17.	60,45	DC	YZ
18.	58,24	DC	YZ
19.	55,79	DD	YZ
20.	55,62	DD	YZ
21.	55,44	DD	YZ
22.	55,19	DD	YZ
23.	54,8	DD	YZ
24.	53,63	DD	YZ
25.	52,89	DD	YZ
26.	52,83	DD	YZ
27.	51,94	DD	YZ
28.	51,33	DD	YZ
29.	50,79	DD	YZ
30.	48,69	FF	YZ

Toplam Öğrenci Sayısı: 68

Aritmetik Ortalama: 36,215

Tablo 2’de verilen notlara bakıldığında bir düşüş gözlenmektedir. Bunun sebebi 2018-2019 eğitim-öğretim yılı itibari ile eğitim setinin ve eğitim yönteminin değişmesi ile alakalıdır. Yine de tüm öğrencilerin başarı ortalamasına göz gezdirildiğinde önceki seneye göre belirgin bir fark görülmemektedir.

Tablo 3. 2019-2020 Yılı Sonu Başarı Ortalamaları

NUMARA	M. Not	M. Harf	Başarı
1.	93.39	AA	YT
2.	91.43	AA	YT
3.	90	AA	YT
4.	87.65	BA	YT
5.	86.9	BA	YT
6.	86.52	BA	YT
7.	86.34	BA	YT
8.	85.42	BA	YT
9.	85.34	BA	YT
10.	85.21	BA	YT
11.	84.95	BB	YT
12.	84.73	BB	YT
13.	84.61	BB	YT
14.	84.54	BB	YT
15.	84.41	BB	YT
16.	84.08	BB	YT
17.	83.69	BB	YT
18.	83.63	BB	YT
19.	83.18	BB	YT
20.	83.17	BB	YT
21.	83	BB	YT
22.	83	BB	YT
23.	82.76	BB	YT
24.	82.49	BB	YT
25.	82.21	BB	YT
26.	82.12	BB	YT
27.	82.08	BB	YT

Toplam Öğrenci Sayısı: 162 Aritmetik Ortalama: 62,8

Tablo 3'e baktığımızda not ortalamasında ciddi bir artış gözlenmekte ve özellikle 70 ve üzeri alan öğrencilerin sayılarının fazla olması dikkat çekmektedir. Bunun en önemli sebeplerinden biri, Almanca hazırlık sınıflarının başarı ortalamalarının hesaplanmasındaki bağıl değerlendirme sisteminin kaldırılmasıdır. Bu değişikliğin sebebi ise Covid-19 Pandemi sürecinde öğrencilerin mağdur edilmemesi ve motivasyonlarının düşürülmemesinin amaçlanmasından kaynaklanmaktadır. Bunun yanı sıra not artışlarında etkili olan başka sebepler de bulunmaktadır. Bunlar,

- Ölçme ve değerlendirme sisteminde bulunan kısa sınav türlerinde azaltmaya gidilmesi ve ödev, performans açısından öğrencilerin değerlendirmeye tabi tutulmaları,
- Covid-19 sürecinden önceki ders içi katılımların da değerlendirme sürecine dahil edilmesi,
- Yeni bir eğitim anlayışının yani uzaktan eğitim kullanımının mecbur kılınması sonucunda ölçme ve değerlendirme sisteminde sorunlar yaşanması,
- Online yapılan ölçme ve değerlendirme sonucunda öğrencilerin kontrol edilememesi ve kopya gibi sınavın güvenilirliğini tehlikeye sokacak etmenlerin tespit edilememesi,
- Öğrencilerin online sınavlar esnasında gruplar halinde ortaklaşa soruları cevaplayabilmeleri,

- Okul kültüründen uzak kalmaları sonucunda öğrencilerdeki motivasyon düşüklüğünün değerlendirme sürecinde her türlü destek ve yardımı almalarında büyük etken olması ve ölçme ve değerlendirmedeki kalitesizlik şeklinde sıralanabilir.

Yukarıda not artışlarının sebepleri olarak belirtilenler sadece Sakarya Üniversitesi'nin Almanca hazırlık bölümü için söylenebilir. Diğer bölümler ve işleyişleri konusunda bir bilgi verilememektedir. Ayrıca, 2020-2021 öğretim yılında yukarıda bahsedilen sorunlar çözüme kavuşturulmuş, ilk yıl öğretim elemanı, öğrenci, teknik alt yapı ve uzaktan eğitim sistemi konusunda yaşanan olumsuzluklar ortadan kaldırılarak ölçme ve değerlendirme sisteminde daha nesnel, daha güvenilir ve daha gerçekçi uygulamalar ile güncellemeler yapılmıştır.

4. DEĞERLENDİRME

4.1. Uzaktan Eğitimde Kullanılan Teknoloji ve Sistem Uygulamalarına Dair Değerlendirme

Yapılan röportaj çalışması sonucunda şu bulgular ortaya çıkmıştır:

Uzaktan eğitime geçiş sonrasında, üniversitede kullanılan uzaktan eğitim sistemi ile ilgili soru-cevap yöntemi kullanılarak birtakım sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre en fazla öne çıkan hususlara bakıldığında; uzaktan eğitim merkezinin teknik destek sağlama konusunda sorunlar yaşadığı (%53,2), sistemin kullanımında çok fazla (bağlantı, altyapı yetersizliği vb.) teknik problemin yaşandığı (%55,3), bunun dışında sistemin nasıl kullanılacağıyla ilgili yeterli bilgi kaynağının olmadığı (%65,7) düşünülmektedir. Öğrencilerde uzaktan eğitim sisteminin işleyişi konusunda hem kendileri hem de öğretim elemanları için ön eğitim verilebileceği düşüncesi hakimdir. Ayrıca, öğrenciler sistemin kullanımı konusunda başta zorluk yaşamışlardır (%55,1), sistemin üzerinden bir dönem geçtikten ve alıştıktan sonra uygulamaları kullanmada ve alternatif uygulama önerilerinde bulunabilme konusunda tecrübe kazanmışlardır (%70,8).

4.2. Almanca Öğretiminin Uzaktan Eğitimle Yürütülmesine Öğrencilerin Bakış Açıları ve Değerlendirmesi

Tablo 4 Uzaktan Eğitime Yönelik Öğrencilerin Bakış Açıklarına Dair Bulgular

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
	N	N	N	N	N
	%	%	%	%	%
Almanca öğretiminde uzaktan eğitim yöntemi ders motivasyonumu artırır	92 (42,3)	46 (24,2)	63 (10,9)	50 (25,7)	63 (26,9)
Almanca öğretiminde uzaktan eğitim kullanımı güdüleme gücünü geliştirir	49 (13,2)	19 (10,4)	55 (15,6)	37 (08,5)	44 (11,3)
Almanca öğretiminde uzaktan eğitim öğretim elemanı ile iletişimimizi zorlaştırmaktadır	61 (30,1)	51 (26,1)	36 (28,1)	54 (27,3)	82 (38,3)
Video kayıtlarını tekrar izleme imkânı ders öğrenmede yararlıdır.	35 (10,8)	25 (6,9)	50 (25,7)	57 (28,5)	137 (60,0)
Uzaktan eğitim ile Almanca öğretimi yüzyüze öğretimden daha anlaşılır hale gelmektedir.	75 (17,4)	18 (05,0)	43 (04,8)	10 (6,9)	18 (05,0)
Uzaktan Eğitim ile dersi takip etmenin yüzyüze eğitimden daha kolay olacağını düşünüyorum	68 (20,7)	29 (10,4)	51 (14,0)	21 (02,2)	35 (07,7)
Uzaktan eğitim ile Almanca dersinin daha kalıcı olacağını düşünüyorum	81 (23,7)	26 (08,1)	23 (06,9)	3 (3,1)	21 (06,1)
Almanca öğretiminde uzaktan eğitim kullanımı bana ek sorumluluk getirmektedir	75 (35,6)	48 (25,0)	60 (30,9)	50 (25,7)	53 (26,9)
Uzaktan eğitim yoluyla ders anlatıldığında konunun gidişatını daha iyi anlıyorum	72 (16,2)	26 (8,1)	23 (6,9)	15 (3,8)	18 (5,0)
Uzaktan eğitim zamanımı daha tasarruflu kullanmama imkan tanımaktadır.	84 (39,1)	50 (25,7)	56 (28,1)	42 (22,6)	42 (34,4)
Uzaktan eğitim dersinde, yüzyüze eğitim dersinden daha iyi not alabileceğime inanıyorum.	76 (36,0)	38 (21,0)	58 (28,9)	51 (26,1)	81 (38,0)

Tablo 4'te en fazla öne çıkan ifadelerle bakıldığında;

- Öğrenciler Almanca öğretiminde uzaktan eğitim kullanımının ders motivasyonlarını artırmadığını ifade etmişler (%66,6), ayrıca güdüleme güçlerini geliştirmesi noktasında dahi uzaktan eğitime olumsuz yaklaştıkları (%23,6) görülmüştür.
- Öğrenciler öğretim elemanı ile iletişim kurma konusunda sıkıntı yaşamadıklarını (% 56,2) ancak uzaktan eğitimin yüzyüze eğitimden daha anlaşılır olduğu konusunda olumsuz düşünmektedirler (% 31, 1).
- Uzaktan eğitimin dersi anlamada yüzyüze eğitime göre daha etkili olmadığını (%24,3) ancak zaman tasarrufu konusunda etkili olduğunu düşünmektedirler (%57,0). Ayrıca uzaktan eğitimde yüzyüze eğitime nazaran daha iyi not alacaklarını düşünmektedirler (%64,1).

5. SONUÇ

Uzaktan eğitim sistemi; büyük bir organizasyon gerektirmesi, sözlü iletişimin yeterince kurulamaması, yeterince soru-cevap yönteminin kullanılmaması, teknoloji kullanımında sorun yaşanması, her dersin uzaktan eğitime uygun olmaması, sosyal anlamda iletişimde eksiklik yaratması, teknik altyapıda yetersizlikler nedeni ile eğitimin istenen nitelikte verilememesi gibi sorunlar yaşanmasına neden olmaktadır.

—Öğrenci merkezli eğitim bileşenlerinden olan —yaratıcı, üretken, takım çalışmasına yatkın, iletişim kurma becerisine sahip, ezberleyen değil bilgiye erişen bireyler olma gibi özelliklerin sağlanamaması uzaktan eğitimin gelişmeye açık en önemli yönlerindedir (Kalkan vd., 2018: 40) Kalkan'ın da belirttiği gibi öğrenci merkezli eğitimin uzaktan eğitimde verilememesi Almanca öğretiminin de eksik verilmesine ve dolayısıyla öğrencilerin dil edinim becerilerinde istenilen seviyeye ulaşamamalarına sebep olmaktadır. Bu sorunu en aza indirmek için birtakım öneriler verilmiştir.

Bu konuda Hotaman (2020) şu önerilerde bulunmuştur.

1. Uzaktan eğitim programlarında etkililiğin ve başarının sağlanması için uzaktan eğitim programlarının sınıf içi geleneksel eğitimden farklı olarak uzaktan eğitimin esaslarına göre düzenlenmelidir.
2. Bu aşamada hizmet içi eğitim faaliyetleri büyük önem arz eder. Öğretim elemanlarına uzaktan öğretim ve e-öğrenme çalışmalarında yol gösterici ve destek olmak için kurslar düzenleyerek öğretim elemanlarının bilgi eksikleri giderilerek pratik kazanmaları sağlanmalıdır.
3. Uzaktan eğitim konusunda en çok sıkıntı yaşanan alanlardan biri ölçme ve değerlendirme sürecidir.
4. Yüz yüze eğitime kıyasla çok daha sınırlı olan uzaktan eğitimde ve canlı derslerde, örgün eğitimde uygulanan müfredatın aynısı, aynı ders kitapları kullanılarak yapılması, uzaktan eğitime uygun olmadığından, tüm yazılı materyaller bireysel çalışma esasına uygun programlı öğretim ilkelerine göre gözden geçirilmelidir.
5. Salgının (pandemi) yarattığı kaygı ve strese, eğitime erişememe ve uzaktan eğitimde yaşanan sorunlar da eklendiğinden, öğrencinin kaygı ve stresini giderecek psikolojik destek programları ya da yüz yüze danışma noktaları düzenlenmesi yararlı olacaktır.
6. Okuldan uzak kalan öğrencilerin sosyalleşme ihtiyaçları giderilemediğinden, pedagoğ ve psikoloğ desteğı sağlanarak, öğrencilere yönelik sosyal aktiviteler düzenlenmelidir (Hotaman, 2020: 737).

Bunlar dışında, Howland ve Moore tarafından yapılan bir araştırmaya göre, öğrenciler, uzaktan eğitim ile alınan derslerdeki bilgiyi organize etmenin, yapılacak çalışmaları ve zamanı düzenlemenin önemini belirtmişlerdir. Kendi kendini yönetme, kendini gözleme ve güdüleme, yüz yüze verilen derslerde olduğu kadar çevrimiçi derslerde de başarılı olmak için gereklilik olarak görünmektedir. Sözü geçen bu çalışmada, öğrenciler, yüz yüze öğrenme ortamındaki yapı olmaksızın belli bir çalışma takvimine uymanın güçlüğünü ve kendi kendini düzenlemenin önemli bir gereksinim olduğunu belirtmişlerdir (2002: 188) Öz-düzenleme olarak da adlandırılabilen bu süreçte başkaları tarafından yönlendirilmeye alışmış ve bireysel öğrenme becerisi kazanamamış öğrencilerin Almanca gibi yeni bir dil ile uzaktan eğitim sürecinde karşılaşmaları hem onların öğrenme süreçlerinin uzamasına hem de doğru ve gerçekçi bir öğrenme biçiminden mahrum kalmalarına sebep olabilir. Bu açıdan bakıldığında uzaktan eğitimin olumsuz yönleri, öğrenmenin bireyselliğı açısından daha da belirginleşir.

Özellikle Almanca öğretiminde uzaktan eğitim sürecinin olumlu ve olumsuz yanlarından bahsetmek gerekirse, öğrenciler arasında fırsat ve imkan olarak eşitlik sağlandığı, birden fazla sınıf ile aynı anda ders işlenebildiğı, zaman tasarrufu sağlanabildiğı, coğrafi uzaklık ve zorlukları ortadan kaldırdığı, hızlı öğrenmeyi teşvik ettiği, daha ekonomik olduğu, ilaveten dil öğrenme açısından zengin içerikleri kısıtlı da olsa sunabilme ve sonradan dersleri izleyebilme gibi olumlu taraflarından söz edilebilir.

Uzaktan eğitimin bu konudaki olumsuz yönleri ise teknik alt yapının özellikle uygulamalı dersler için eksikliği, öğrenci ve öğretim elemanının yeni bir sistem ile karşı karşıya kalarak acemilik çekmesi ve öğrencilerin yeterince Almanca dil becerilerini edinememeleri, bireysel olarak öğrenme becerisi kazanmamış öğrenciler için zorluk yaşatması, Almanca öğrenimini onlar için daha da zorlaştırması, bazı öğretim elemanlarının Almanca öğretimini uzaktan eğitimle gerçekleştirmede yöntem, model ve yaklaşım yönünden bilgi eksikliğinin olması, ayrıca materyal bulma ve içerik hazırlamak için teknoloji kullanımında yetersiz kalmaları, Almanca öğretimi amacıyla uygulamalı derslere yönelik ihtiyacın çok fazla olması, ölçme ve değerlendirmede kalitesiz sonuçların belirginliği şeklinde sıralanabilir.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlara bakıldığında ise Almanca öğretiminin uzaktan eğitim ile gerçekleştirilmesi birçok açıdan olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Bu konuda üniversitenin kullandığı sistem yetersiz görüldüğünden alternatif bağlanma yolları ya da diğer platformlar ile ilave dersler yapılarak dil becerisi kazanma konusundaki yetersizlikler yüzyüze eğitimdeki kadar verimli olmasa da en aza indirgenebilir.

KAYNAKÇA

Ergül, Y. 2006. “Çevrimiçi Eğitimde Akademik Başarıyı Etkileyen Güdülenme Yapıları.” The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET ISSN: 1303-6521. Cilt No: 5, Sayı: 1. Ocak 2006.

Hotaman, D. 2020. “Online eğitimin Başarısı Açısından Biçimlendirici Değerlendirmenin Önemi”. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research Cilt: 13 Sayı:73, Ekim 2020.

Howland, J. L. & Moore, J. L. (2002). Student Perceptions as Distance Learners in Internet-Based Courses. *Distance Education*, 23(2), 183-195.

Kalkan, N., Doğan, A., Doğruluk, M., & Korkmaz, M. (2018). “Uzaktan Eğitim ve Örgün Eğitim Modeli ile Okutulan Türk Dili Dersi Başarı Oranlarının Karşılaştırılması,” içinde *Academic Works in the Fields of Science, Kultur and Art*. Ankara: Gece Akademi.

Kör, H., Çataloğlu, E., Erbay, H. (2013). Uzaktan ve örgün eğitimin öğrenci başarısı üzerine etkisinin araştırılması. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 267-279.

Uzaktan eğitimin avantajları için kuralların belirlenmesi (2020, 3 Ekim). Erişim adresi (<https://www.hurriyet.com.tr/aile/yazarlar/selahattin-anaturk/uzaktan-egitimin-avantajlari-icin-kurallar-belirlenmesi-41626335>)

Uzaktan ve yüzyüze eğitim birbirinin karşıtı olarak düşünülmemeli. (2020,20 Ekim). Erişim adresi <https://www.sivilsayfalar.org/2020/10/20/uzaktan-ve-yuz-yuze-egitim-birbirinin-karsiti-olarak-dusunulmemeli/>